

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ (ՄԻՆԶԵՎ 2040 ԹՎԱԿԱՆԸ) ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ԾՐԱԳԻՐ-ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԻ 2022 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

h/h	Միջոցառումը	Ակնկալվող անմիջական արդյունք	Ժամկետը	Կատարման ընթացքը
1. Էլեկտրաէներգիա արտադրող հզորությունների զարգացում				
1.1	ՀԱԷԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի արդիականացման և շահագործման ժամկետի մինչև 2026թ. երկարաձգման ծրագրի աշխատանքների իրականացում	ՀԱԷԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի արդյունավետ և անվտանգ աշխատանքի ապահովում մինչև 2026թ.	2022-2025 թվականներ	Շարունակվել են ՀԱԷԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի արդիականացման աշխատանքները: Միջոցառման շրջանակներում իրականացված արդիականացման աշխատանքների արդյունքում՝ Հայկական ԱԷԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի շահագործման նախագծային ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 2026թ.: 1995թ-ից ի վեր առաջին անգամ ատոմակայանն աշխատում է 100 % ջերմային հզորությամբ (92 % փոխարեն): Միջոցառումն իրականացվում է «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ կողմից:
1.2	2026 թվականից հետո ատոմակայանի անվտանգ շահագործումը հիմնավորող ուսումնասիրությունների իրականացում	Մինչև 2036թ. Հայկական ԱԷԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի արդյունավետ և անվտանգ աշխատանքի հիմնավորում	2022թ. դեկտեմբեր	Մեկնարկել են Հայկական ԱԷԿ-ի 2-րդ էներգաբլոկի շահագործման նախագծային ժամկետի կրկնակի երկարաձգման (2026-2036թթ-) նպատակով նախապատրաստական աշխատանքները: Հայ-ռուսական համագործակցության շրջանակներում մշակվել է գործող ՀԱԷԿ-ի շահագործման ժամկետի կրկնակի երկարաձգման հայեցակարգը: 2023թ.-ին կմշակվի և ՀՀ կառավարության քննարկմանը կներկայացվի ՀԱԷԿ-ի շահագործման ժամկետի կրկնակի երկարաձգման ծրագիրը:
1.5	Երևանի համակցված շոգեգազային ցիկլով 2՝ 254 ՄՎտ էներգաբլոկի կառուցում	Բարձր արդյունավետությամբ և էկոլոգիապես մաքուր մոտ 2 միլիարդ կՎտժ/տարի էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	2022թ. հուլիս	Երևանի 254 ՄՎտ հզորությամբ համակցված շոգեգազային ցիկլով աշխատող նոր էլեկտրակայանը շահագործման է հանձնվել 2021 թվականի նոյեմբերի 29-ին: Ծրագրի իրականացման համար ներդրվել է շուրջ 270 մլն դոլար: Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2019 թվականի փետրվարի 13-ի N°24Ա որոշմամբ «ԱՐՄՓԱՈՒԵՐ» փակ բաժնետիրական

				ընկերությանը տրամադրվել է համակցված շոգեգազային ցիկլով աշխատող էլեկտրակայանում էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտադրության լիցենզիա՝ մինչև 2046թ. դեկտեմբերի 11-ը գործողության ժամկետով:
1.14	Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգիա արտադրող հզորությունների նվազագույն ծախսերով զարգացման ծրագրի մշակում և պարբերական թարմացում երկու տարին մեկ անգամ	էլեկտրաէներգետիկական համակարգի արտադրող հզորությունների զարգացման պլանավորում	2022թ. դեկտեմբեր	ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության օժանդակությամբ մշակվել է Հայաստանի էներգահամակարգի նվազագույն ծախսերով զարգացման 2024-2050 թվականների ծրագիրը: 2022թ. դեկտեմբերի 15-ին կայացել է ծրագրի շնորհանդեսը:
2. Բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման ցանցի զարգացում				
2.2	«Վանաձոր-1» 110 կՎ լարման ենթակայանի վերակառուցում	էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիության բարձրացում	2021-2022թթ.	2022թ. ամբողջությամբ ավարտվել են «Վանաձոր-1» 110 կՎ բարձրավոլտ ենթակայանների վերակառուցման աշխատանքները: Ենթակայանում իրականացվել են էլեկտրամոնտաժային ու կարգաբերման աշխատանքներ և ենթակայանն ամբողջությամբ դրվել է լարման տակ: Միջոցառումն իրականացվել է «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ կողմից:
2.4	«Ագարակ-2» 220 կՎ լարման փոխանջատիչ կետի վերակառուցում	էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիության բարձրացում	2021-2023թթ.	2022թ. փետրվարի 18-ին հայտարարվել է «Ագարակ-2» և «Շինուհայր» ենթակայանների վերակառուցման կապալառուի ընտրության մրցույթ: Մրցույթի ամփոփման արդյունքներով հաղթող ճանաչված «Կասկադ էներգո» ՍՊ ընկերության և «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲ ընկերության միջև 2022թ. ապրիլի 27-ին կնքվել են 220/110/6 կՎ «Ագարակ-2» ենթակայանի վերակառուցման կապալային աշխատանքների պայմանագիր: Նախատեսվում է «Ագարակ-2» 220 կՎ լարման փոխանջատիչ կետը վերակառուցել 220/110/6 կՎ «Ագարակ-2» ենթակայանի: Վերակառուցման աշխատանքները սկսվել են 2022թ. հոկտեմբերից, ընթանում են ինչպես շինարարական, այնպես էլ էլեկտրական մոնտաժային աշխատանքները: Ավարտը նախատեսված է 2023 թվականին: Միջոցառումն իրականացվում է «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ սեփական միջոցների հաշվին:

2.10	«Լիճք» 220/110/35 կՎ լարման ենթակայանի վերակառուցում	Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիության բարձրացում	2022թ. դեկտեմբեր	<p>2022թ-ին ամբողջությամբ ավարտվել են «Լիճք» 220/110/35 կՎ բարձրավոլտ ենթակայանների վերակառուցման աշխատանքները: Ենթակայանն ամբողջությամբ դրվել է լարման տակ:</p> <p>Ծրագրի շրջանակներում ապամոնտաժվել և տեղակայվել են 220 կՎ և 110 կՎ փոխարինման ենթակա սարքավորումները, 63 ՄՎԱ հզորությամբ 2 ավտոտրանսֆորմատոր փոխարինվել են 125 ՄՎԱ հզորությամբ ավտոտրանսֆորմատորներով, կառուցվել է 35 կՎ ՓԲՍ, վերջնականացվել են յուղահավաք համակարգի կառուցման աշխատանքները:</p> <p>Ծրագիրն իրականացվել է «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲ ընկերության սեփական միջոցների հաշվին:</p>
2.14	SCADA կապի և ավտոմատացման համակարգի ներդրումային ծրագրի 2-րդ փուլի իրականացում	Էլեկտրաէներգետիկ համակարգի դիտողականության և վերահսկելիության բարելավում	2022թ. հունիս	<p>Միջոցառման շրջանակներում աշխատանքներն ավարտվել են սահմանված ժամկետում՝ 2022թ. հունիսին, և իրականացվել են նախատեսված բոլոր վճարումները: Կառուցվել է պահուստային կարգավարական կառավարման կենտրոն (այսուհետ՝ ՊԿԿԿ), Կարգավարական կառավարման ու տվյալների հավաքագրման/էներգիայի կառավարման համակարգի սարքավորումների և ծրագրային ապահովում և տեղադրում «Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) վարչական և ՊԿԿԿ-ի կենտրոնի շենքերում, իրականացվել է Օպտիկական մալուխների տեղադրում մոտ 250 կմ երկարությամբ օդային գծերի վրա, տեղադրվել են Նոր IP թվային հեռախոսակայաններ Ընկերության վարչական և ՊԿԿԿ-ի կենտրոնի շենքերում, իրականացվել է Ընկերության վարչական շենքում տեղադրված տեսապատի արդիականացում՝ նոր LED տեխնոլոգիաների միջոցով, տեղադրվել է տեսապատ ՊԿԿԿ-ում, մատակարարվել են նախատեսված բոլոր պահեստամասերը: Միջոցառումն իրականացվել է «Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ կողմից:</p>

2.15	Իրան - Հայաստան 400 կՎ լարման երկշղթա էլեկտրահաղորդման օդային գծի և 400 կՎ լարման «Նորավան» ենթակայանի կառուցման ծրագրի իրականացում	Էլեկտրահաղորդման գծի և ենթակայանի կառուցումը հնարավորություն կտա երկու երկրների էներգահամակարգերի միջև էլեկտրաէներգիայի փոխանակման հզորությունը ներկայիս 350 ՄՎտ-ից հասցնել մինչև 1200 ՄՎտ, միաժամանակ բարձրացնել էներգահամակարգերի զուգահեռ աշխատանքի հուսալիությունը և Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ անվտանգությունը:	2021-2024թթ.	Միջոցառման շրջանակներում նախատեսված 711 հենարաններից բետոնացվել է 649 հենարանի հիմք, մոնտաժվել է 481 հենարան, ներմուծվել է 618 ամբողջական հենարան, իրականացվել են մոտ 70 կմ հաղորդալարի մոնտաժման և լարածգման աշխատանքներ: 2022թ. մայիսից «Նորավան» ենթակայանում, իսկ օդային գծի տեղանքներում հուլիսից վերսկսվել են շինարարական աշխատանքները: Գրեթե ավարտվել են բարձր լարման սարքավորումների հիմքերի և մալուխային խրամուղիների բետոնացման, ինչպես նաև շենք-շինությունների և սարքավորումների կոնստրուկցիաների մոնտաժման աշխատանքները: Ենթակայանի բարձր լարման սարքավորումներն ամբողջությամբ ներմուծվել են, ընթանում է ցածր լարման, հեռահաղորդակցության և պաշտպանության համակարգերի արտադրությունը: «Նորավան» ենթակայանում ընթացքի մեջ են շենք-շինությունների պատերի կառուցման, պարսպապատման, հողի հարթեցման և 400 կՎ ԲԲՍ հատվածի մալուխային խրամուղիների և ջրահեռացման համակարգի բետոնացման, ինչպես նաև Բջիջների ղեկավարման շենքի կախովի առաստաղի և տանիքի ծածկի մոնտաժման աշխատանքները: Միջոցառման ընթացքը քննարկվել է Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Հայաստանի Հանրապետության միջկառավարական համատեղ հանձնաժողովի 17-րդ նիստում և փորձագիտական հանձնախմբերի հանդիպումների ընթացքում: Հաշվի առնելով, որ Միջոցառման իրականացումը գտնվում է երկու երկրների համապատասխան նախարարությունների և միջկառավարական հանձնաժողովի անմիջական վերահսկողության ներքո, պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Միջոցառման ֆինանսական հոսքերը կայունացնելու նպատակով քննարկել քառակողմ համաձայնագիր N 1 («Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն), SUNIR International FZE,
	2.15.1 Իրան-Հայաստան 400 կՎ լարման երկշղթա էլեկտրահաղորդման օդային գծի կառուցում			
	2.15.2 «Նորավան» 400 կՎ լարման ենթակայանի կառուցում			

				«Սանիր» և Իրանի արտահանման զարգացման բանկ (այսուհետ՝ ԻԱԶԲ) կնքման հարցը, ինչպես նաև յուրաքանչյուր եռամսյակ տեղանքում կազմակերպել աշխատանքների ընթացքի քննարկում ԻԻՀ էներգետիկայի նախարարի տեղակալի և ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի տեղակալի մասնակցությամբ և դրանց մասին զեկուցել միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահներին: Աշխատանքների ավարտը նախատեսված է 2024թ. վերջին: Միջոցառումն իրականացվում է «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ կողմից:
2.17	Հաղորդման ցանցի զարգացման տասնամյա ծրագրի մշակում և պարբերական թարմացում երկու տարին մեկ անգամ	Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի հաղորդման ցանցի զարգացման օպտիմալացում	2022թ. դեկտեմբեր	«Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ-ի կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգետիկական համակարգի հաղորդման ցանցի 2023-2032 թվականների զարգացման տասնամյա ծրագիրը», ինչը տեղադրված է https://www.energyoperator.am/information.html կայքում:
3. Բաշխման էլեկտրական ցանցի զարգացում				
3.2	Բաշխման ցանցի զարգացման տասնամյա ծրագրի մշակում և պարբերական թարմացում երկու տարին մեկ անգամ	Բաշխման ցանցի զարգացման օպտիմալացում	2022թ. դեկտեմբեր	«Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի սեփական միջոցներով մշակվել է «Բաշխման ցանցի զարգացման տասնամյա ծրագիրը»:
4. Էլեկտրաէներգետիկական շուկա				
4.2	Էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի նոր մոդելին ամբողջական անցում	Էլեկտրաէներգիայի և հզորության մեծածախ շուկայի փաստացի ներդրում	2022թ. փետրվար	2022թ. փետրվարի 1-ից էլեկտրաէներգետիկական համակարգում անցում է կատարվել էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի նոր մոդելին, ինչը նախատեսում է նոր մասնակիցների մուտք շուկա, մրցակացային տարրերի ներդրում, արդարացի գնագոյացում, առաջացած շեղումների հասցեական պատասխանատվություն, էլեկտրաէներգիայի միջպետական առևտրի խթանում: 2022թ. վերջին օրական սպառվող էլեկտրաէներգիայի 13.8 %-ը վաճառվում էր ազատականացված շուկայում՝

				չկարգավորվող գներով: 2022թ. Հայաստանից Վրաստան արտահանվել է 365 մլն կՎտժ էլեկտրաէներգիա, որն ավելին է, քան նախորդ 10 տարիներին միասին վերցրած (242 մլն կՎտժ):
4.4	Խոցելի սպառողների պաշտպանության մեխանիզմների կատարելագործում	Արդյունավետ սակագնային քաղաքականության ապահովում	2022թ. դեկտեմբեր	<p>Անապահովության (սոցիալական) գնահատման համակարգում առկա խնդիրների բացահայտման, համակարգի հասցեականության և արդյունավետության բարձրացման, նոր համակարգի ներդրման նպատակով ՀՀ վարչապետի 2021 թվականի սեպտեմբերի 29-ի № 1082-Ա որոշմամբ ստեղծվել է հանձնաժողով: ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից մշակվել է ընտանիքների անապահովության (սոցիալական) գնահատման նոր համակարգի մոդելը, ինչն արժանացել է վերոնշյալ հանձնաժողովի հավանությանը: Մոդելը կգործարկվի 2023 թվականի հոկտեմբերի 1-ից:</p> <p>Նոր գնահատման համակարգում կշարունակվեն սոցիալապես անապահով ընտանիքների կողմից սպառվող բնական գազի, էլեկտրական էներգիայի և նրանց մատուցվող խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման (կեղտաջրերի մաքրման) ծառայությունների սակագների նվազմանն ուղղված միջոցառումները՝ նպատակ ունենալով նվազեցնել աղքատության մակարդակը:</p>
5. Տարածաշրջանային էներգետիկ համագործակցություն				
5.1	ԵԱՏՄ էլեկտրաէներգետիկական ընդհանուր շուկայում մասնակցություն՝ համաձայն Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի 20.12.2019թ. N 31 որոշմամբ հաստատված միջոցառումների իրականացման պլանի:	Կարգավորող փաստաթղթերի մշակում և ընդունում	2021-2024թթ.	<p>2022թ. Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի շրջանակներում շարունակվել են քննարկումները էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ծառայություններին հասանելիության, միջպետական հատումների թողունակության սահմանման և բաշխման, էլեկտրաէներգիայի փոխադարձ առևտրի կանոնների սկզբունքային և խնդրահարույց հարցերի շուրջ:</p> <p>2022թ-ին ավարտվել են էլեկտրաէներգիայի (հզորության) միջպետական հաղորդման ծառայություններին հասանելիության կանոնների մասով փորձագիտական</p>

				<p>աշխատանքները և այն սահմանված կարգով ներկայացվել է հաստատման:</p> <p>Բացի վերոնշյալ փաստաթղթերը, տարբեր մակարդակներով քննարկվել են Միության ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի կենտրոնացված առևտրի օպերատորների ընտրության հետ կապված հարցեր:</p> <p>2022թ. ընթացքում ԵԱՏՄ ընդհանուր էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորման շրջանակներում կայացել են ԵԱՏ Հանձնաժողովի կոլեգիային կից էլեկտրաէներգետիկայի խորհրդատվական կոմիտեի, խորհրդատվական կոմիտեի էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ձևավորման ենթակոմիտեի մի շարք նիստեր և խորհրդակցություններ:</p>
5.2	<p>ԵԱՏՄ բնական գազի ընդհանուր շուկային մասնակցություն՝ համաձայն Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի 31.05.2016թ. N 7 որոշման:</p>	<p>Կարգավորող փաստաթղթերի մշակում և ընդունում</p>	2021-2024թթ.	<p>2022թ. Միության գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման շրջանակներում իրականացված աշխատանքները հիմնականում նվիրված են եղել Միության գազի ընդհանուր շուկայի ձևավորման մասին միջազգային պայմանագրի, Գազի փոխադրման ծառայությունների հասանելիության միասնական կանոնների, Գազի բորսային առևտրի իրականացման կարգի նախագծերի քննարկմանը: Հիշյալ փաստաթղթերի՝ փորձագիտական մակարդակով քննարկումներն ավարտվել են, իսկ մի շարք չհամաձայնեցված, սկզբունքային կետեր ներկայացվել են ավելի բարձր մակարդակով քննարկելու և որոշումներ կայացնելու, իսկ Գազի բորսային առևտրի իրականացման կարգի հետ կապված քննարկումներն առկախվել են՝ դրանց ժամանակավրեպ լինելու կապակցությամբ:</p> <p>Ներկայումս գոյություն ունեցող սկզբունքային տարաձայնությունները ներկայացվել են պետությունների ղեկավարներին:</p>

5.3	<p>Հայաստան - Եվրոպական Միություն Համապարփակ և Ընդլայնված Գործընկերության Համաձայնագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացում՝ էներգետիկայի բնագավառում բարեփոխումների իրականացում համաձայն ՀՀ վարչապետի 2019թ. հունիսի 1-ի N 666-Լ որոշմամբ ընդունված ճանապարհային քարտեզի, որտեղ հստակ նշված են իրականացման ժամկետներն ու պատասխանատու մարմինները:</p>	<p>Հայաստան Եվրոպական Միություն Համապարփակ և Ընդլայնված Գործընկերության Համաձայնագրի իրագործում</p>	<p>2021-2026թթ.</p>	<p>Հայաստան - Եվրոպական Միություն Համապարփակ և Ընդլայնված Գործընկերության Համաձայնագրով նախատեսված միջոցառումների շրջանակներում շարունակվել են աշխատանքները: Մասնավորապես. Իրականացվել 2012/27/ԵՄ հրահանգի մոտարկման աշխատանքները: Նախանշվել են օրենսդրական, տեխնիկական և կառուցակարգային ուղղությունները: Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծերը, որոնք վերջնականացումից հետո կդրվեն շրջանառության: 2015/2402 պատվիրակված կանոնակարգի մոտարկման նպատակով կազմված տեխնիկական առաջադրանքին համապատասխան մեկնարկել են անհրաժեշտ իրավական կարգավորումների նախագծերի մշակման աշխատանքները: ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի կողմից մշակվել և հաստատվել են «ՀՀՇՆ 24-02-2022 «Շենքերի էներգաարդյունավետության ապահովում. էներգաարդյունավետության գնահատման ցուցանիշներ» Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմերը:</p>
5.4	<p>Հայաստանի և Իրանի միջև էներգետիկ համագործակցության ընդլայնմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում և համաձայնագրերի կնքում</p>	<p>Հայաստան-Իրան գազ-էլեկտրաէներգիայի դիմաց փոխանակման ծրագրի իրագործում</p>	<p>2021-2025թթ.</p>	<p>2004թ. մայիսի 13-ին «Երևան ԶԷԿ» ՓԲԸ-ի և Իրանի գազի արտահանման ազգային ընկերության (NIGEC) միջև ստորագրվել է երկու պայմանագիր՝ Իրանից Հայաստան գազի մատակարարման և Հայաստանից Իրան էլեկտրաէներգիայի հանդիպակաց առաքման մասին՝ 20 տարի ժամկետով: Գազի մատակարարումները սկսվել են 2009թ. մայիսի 13-ին՝ Մեղրի-Քաջարան գազամուղի գործարկումից հետո: Առայժմ գազի և էլեկտրաէներգիայի փոխանակման ծավալները սահմանափակվում են երկու երկրների միջև առկա էլեկտրահաղորդման գծերի թողունակությամբ: Պայմանագրային ծավալներով էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը հնարավոր կլինի միայն ներկայումս կառուցվող 400 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման 3-րդ գծի գործարկումից հետո: Նշված գիծը կառուցվում է</p>

				<p>Իրանի արտահանման զարգացման բանկի տրամադրած վարկային միջոցներով՝ իրանական «Սանիր» ընկերության կողմից:</p> <p>2017թ. հունիսի 16-ից իրանական կողմից պայմանագրի իրականացման գործառնությունները փոխանցվել են Իրանի գազի ազգային ընկերությանը (NIGC):</p> <p>2019թ. հունվարի 1-ից օրական ներմուծվում է 1 մլն խմ: Երկու երկրների միջև գազ-էլեկտրաէներգիայի դիմաց փոխանակման ծրագրով պայմանագրի ժամկետը լրանում է 2026թ.-ին: Անհրաժեշտություն է առաջացել կնքելու նոր երկարաժամկետ պայմանագիր՝ փոխանակման ծրագիրը շարունակելու նպատակով:</p> <p>2022թ. նոյեմբերի 1-ին ՀՀ վարչապետի Իրան այցի շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև ստորագրվել է «Բնական գազի բնագավառում համագործակցության մասին» Փոխըմբռնման հուշագիր:</p>
5.5	<p>Հայաստանի և Վրաստանի միջև էներգետիկ համագործակցության ընդլայնմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում և համաձայնագրերի կնքում</p>	<p>Արդյունքում նախադրյալներ կստեղծվի երկու երկրների միջև էլեկտրաէներգիայի կանոնավոր առևտրի իրականացման համար՝ հնարավորինս հենվելով Եվրոպական միության դիրեկտիվների պահանջների վրա:</p>	2021-2023թթ.	<p>2022թ. հիմնական աշխատանքներն, ի թիվս այ ուղղությունների, ուղղված են եղել Հայաստանի Հանրապետության և Վրաստանի միջև վթարային իրավիճակներում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման և էլեկտրաէներգիայի մատակարարման շեղումների կարգավորումների վերաբերյալ պայմանագրերի նախագծերի քննարկմանը: ՀՀ պատվիրակության 2022թ. սեպտեմբերի 7-ից 9-ը Վրաստան այցի շրջանակներում հայկական և վրացական համապատասխան ընկերությունների միջև ստորագրվել է Հայաստանի Հանրապետության և Վրաստանի միջև վթարային իրավիճակներում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման մասին պայմանագիրը:</p>
	<p>5.5.1 Հայաստանի և Վրաստանի միջև էլեկտրաէներգիայի միջպետական առևտրի իրականացման նպատակով Հայաստան-Վրաստան համատեղ աշխատանքային խմբի</p>	<p>Արդյունքում նախադրյալներ կստեղծվի երկու երկրների միջև էլեկտրաէներգիայի կանոնավոր առևտրի իրականացման համար՝</p>		<p>2022թ. սեպտեմբերի 7-ից 9-ը ՀՀ պատվիրակության Վրաստան այցի շրջանակներում կայացել է Հայաստանի և Վրաստանի միջև էլեկտրաէներգիայի միջպետական առևտրի իրականացման նպատակով Հայաստան-Վրաստան համատեղ աշխատանքային խմբի</p>

	հանդիպումների անցկացում և էլեկտրաէներգիայի առևտրի սկզբունքների մասին համաձայնագրի մշակում	հնարավորինս հենվելով Եվրոպական միության դիրեկտիվների պահանջների վրա:		հանդիպումը: Քննարկվել է երկու երկրների շուկաների նոր մոդելների գործարկումով պայմանավորված երկու երկրների միջև փոխգործակցության նոր հնարավորությունները:
6. Զերմամատակարարում				
6.1	Աստիճանաբար ընդլայնել այն ծրագրերի իրականացումը, որոնք կնպաստեն վերականգնվող էներգետիկ ռեսուրսների վրա հիմնված ջեռուցման և տաք ջրի արտադրության անհատական համակարգերի օգտագործմանը	Արևային ջրատաքացուցիչների համակարգերի ներդրում 1500-7500 դրամ/լիտր (60°C-70°C)	Շարունակական մինչև 2040թ. և հետո	2017 թվականից Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի կողմից իրականացվում է Հայաստանի համայնքների էներգաարդյունավետության բարձրացման ծրագիրը: 2022 թվականի դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ՀՀ բնակավայրերում տեղադրվել է 47.46 մլն դրամի արժողությամբ արևային ջրատաքացուցիչ անհատական 112 համակարգ, որոնք ապահովում են տարեկան 333.3 ՄՎտxժ էներգիայի խնայողություն:
7. Գազամատակարարում				
7.3	Գազափոխադրման և գազի բաշխման ցանցերի նվազագույն ծախսերով զարգացման տասնամյա ծրագրերի մշակում, և պարբերական թարմացում երկու տարին մեկ անգամ	Գազամատակարարման ոլորտի օպտիմալ զարգացում՝ համաձայն երկարաժամկետ ծրագրի	2022թ. դեկտեմբեր	«Գազարոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սեփական միջոցներով մշակվել է «Գազամատակարարման համակարգի 2023-2032թթ. զարգացման ծրագիրը»:
8. Էներգախնայողություն				
8.3	ՀՀ-ում կանոնավոր տարեկան էներգետիկ վիճակագրության իրականացում	ՀՀ տարեկան էներգետիկ հաշվեկշռի կազմում՝ միջազգային էներգետիկ հանձնաժողովի ստանդարտներին համապատասխան	տարեկան պարբերականությամբ	Հիմք ընդունելով «էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասը և 08.05.2015թ. ՀՀ ԷԲՊՆ և Հ ԱՎԾ միջև ստորագրված «ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությանը ՀՀ էներգետիկ հաշվեկշռի կազմման համար տրամադրվող տեղեկատվության վերաբերյալ» համաձայնագիրը՝ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի կողմից 2022թ. փետրվարին հրապարակվել է 2021թ. ՀՀ էներգետիկ հաշվեկշիռը, ինչը տեղադրվել է www.mtad.am կայքում:
8.4	Էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության նոր չափանիշների սահմանում և դրանց	Էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության նոր ազգային ստանդարտներ	շարունակական	Աշխատանքներն իրականացվում են ինչպես ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման, այնպես էլ

	իրականացումը ապահովող ազգային ստանդարտների մշակում և ընդունում	արտադրանքի և ծառայությունների համար		ՀՀ-ԵՄ ԸԳՀՊ դրույթների ՀՀ օրենսդրության մոտարկման շրջանակներում:
9. Թվային էներգետիկա				
9.1	Էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայում առևտրի իրականացման էլեկտրոնային հարթակի ներդրում	Գործարքների թվայնացված համակարգերի կիրառում	2022թ. դեկտեմբեր	2022թ. փետրվարի 1-ից էլեկտրաէներգետիկական համակարգում անցում է կատարվել էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի (ԷՄՇ) նոր մոդելին և ներդրվել է ԷՄՇ-ի առևտրի իրականացման էլեկտրոնային հարթակը: Ներկայում շուկայի մասնակիցների կողմից գործարքներ են իրականացվում ինչպես օր առաջ շուկայում, այնպես էլ ուղիղ պայմանագրերի շուկայում: 2022թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ գրանցվել են էլեկտրաէներգետիկական շուկայի 287 մասնակիցներ:
9.3	Էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի հատվածում SCADA կառավարման ծրագրի ներդրում՝ հնարավորություն ընձեռելով էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորին ոչ միայն հավաքագրել անհրաժեշտ տվյալներ, այլ նաև իրականացնել համակարգային նշանակության սարքավորումների հեռահար ավտոմատ կառավարում:		2022թ. դեկտեմբեր	2021թ. նոյեմբերի 04-ին «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲ ընկերության և «Երէներգո» ՓԲ ընկերության միջև ստորագրվել է «Ալավերդի-2», «Վանաձոր-2» և «Կամո» 220 կՎ ենթակայանների թվային կառավարման համակարգի փոխարինման և արդիականացման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր: ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2022թ. մայիսի 18-ի N 204-Ա որոշմամբ հաստատված ներդրումային ծրագրով ՍԿԱԴԱ տեղեկատվական/կառավարման համակարգի արդիականացման համար Ընկերությանը հատկացվել է 282,872.0 հազար ՀՀ դրամ: 2022թ. դեկտեմբերին աշխատանքներն ավարտվել են:
10. Գիտելիքահենք էներգետիկա				
10.1	«Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարան» հիմնադրամ	Էներգահամակարգի անվտանգ և հուսալի շահագործման և զարգացման համար բարձրակարգ գիտելիքահենք մասնագետների ապահովում	շարունակական	Էներգահամակարգի անվտանգ և հուսալի շահագործման և զարգացման համար բարձրակարգ գիտելիքահենք մասնագետների պատրաստման ուղղությամբ Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարանում (ՀԱՊՀ) իրականացվել են: ✓ Էներգետիկայի և էլեկտրատեխնիկայի ինստիտուտի էներգետիկա մասնագիտության բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով սովորող

				<p>ուսանողների ավարտական աշխատանքների, մագիստրոսական թեզերի թեմաների ընտրման և իրականացման վերաբերյալ քննարկումներ բնագավառի բարձրակարգ մասնագետների հետ:</p> <p>✓ Էներգետիկա մասնագիտության դասընթացների դասավանդման գործընթացում ընդգրկվել են ոլորտի բարձրակարգ մասնագետներ:</p> <p>✓ Պարբերաբար իրականացվել են սեմինարներ, քննարկումներ ոլորտի արտասահմանյան մասնագետների հետ:</p> <p>✓ ՀՀ Էներգետիկայի բնագավառի կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ պարբերաբար քննարկվում են առարկայական ծրագրերի բարելավմանը միտված տարբեր մասնագիտական հարցեր:</p> <p>✓ ՀԱՊՀ Էներգետիկայի և էլեկտրատեխնիկայի ինստիտուտի աշխատակիցների կողմից պարբերաբար տարվում են համապատասխան աշխատանքներ Էներգետիկա մասնագիտության կրթական ծրագրերում ներառված լաբորատոր աշխատանքների իրականացման բազան արդիականացնելու ուղղությամբ:</p>
10.2	«Էներգետիկայի գիտահետազոտական ինստիտուտ» ՓԲԸ	Գիտահետազոտական ուսումնասիրությունների կիրառում Էներգահամակարգի տարբեր ենթաօլորտներում	շարունակական	<p>2022 թվականի ընթացքում «Էներգետիկայի գիտահետազոտական ինստիտուտ» ՓԲԸ կողմից իրականացված գիտահետազոտական և գիտատեխնիկական աշխատանքներն են.</p> <p>➤ «ՀՀ էներգահամակարգի 220 կՎ և «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի 110 կՎ ցանցում էլեկտրաէներգիայի կորուստների հաշվարկ և վերլուծություն»:</p> <p>➤ «110-0.4 կՎ ցանցի կայունացված և լարման ռեժիմների հաշվարկներ և վերլուծություն, բաշխիչ ցանցերում ռեակտիվ հզորության կոմպենսացիայի միջոցառումների մշակում և գործող արտադրող կայանների աշխատանքով պայմանավորված բաշխիչ ցանցում ազդեցության գնահատման հաշվարկների իրականացում և</p>

				<p>որակավորման բարձրացման դասընթացների անցկացում»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ «ՀՀ էներգահամակարգի հաղորդման ցանցի 2023-2032թթ. զարգացման ծրագրի մշակման համար հաղորդման ցանցի մոդելավորման, ստատիկ և դինամիկ կայունության, կարճ միացման հաշվարկների կատարման աշխատանքներ» ➢ Էլեկտրաէներգետիկական ոլորտին առնչվող թվով 12 իրավական ակտերի նախագծերի մշակման աշխատանքներ: ➢ Էլեկտրաէներգիայի շուկայի ազատականացման և միջպետական առևտրի զարգացման միջոցառումների ծրագիր: ➢ Գիտական կադրերի պատրաստում և ճարտարագիտատեխնիկական ղեկավար կադրերի վերապատրաստում, որակավորման բարձրացման դասընթացների անցկացում:
10.3	«Հայատոմ» ՓԲԸ	Գիտահետազոտական ուսումնասիրությունների կիրառում ատոմային էներգետիկայի ոլորտներում	շարունակական	<p>2022 թվականի ընթացքում «ՀԱՅԱՏՈՄ» ԳՀԻ ՓԲԸ կողմից իրականացված գիտահետազոտական և գիտատեխնիկական աշխատանքներ են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ՀԱԷԿ թիվ 2 էներգաբլոկի Անվտանգության հիմնավորման հաշվետվության (ԱՀՀ) 3-րդ, 4-րդ և 6-րդ գլուխների մշակում: ➢ ՀԱԷԿ թիվ 2 էներգաբլոկի Անվտանգության հիմնավորման հաշվետվության մշակում, հաշվի առնելով կայանի անվտանգության համակարգի արդիականացման աշխատանքները: ➢ ՀԱԷԿ 2-րդ էներգաբլոկի լիամասշտաբ վարժասարքի ընդարձակում – նոր մոդելների մշակում: ➢ ՀԱԷԿ 2-րդ էներգաբլոկի խողովակաշարերի և սարքավորումների սխեմաների մշակում: ➢ Երեք տարբեր թեմաներով կատարվել է ՀԱԷԿ 2-րդ էներգաբլոկի անվտանգության ապահովման, սեյսմիկ պաշտպանության համակարգերի, ինչպես նաև 3-րդ և 4-րդ տուրբոգեներատորների թրթռման տվիչների

				<p>վերանորոգման, տրամաչափման և կարգաբերման աշխատանքներ:</p> <p>➤ Ընկերության բաժնետիրոջ տարեկան ժողովի որոշմամբ (28.06.2022թ. արձանագրության 5-րդ կետ) մշակվել և նախագծվել է ԱԷԿ սարքավորումների եռաչափ տեղաշարժերի գրանցման համակարգ: Այն փորձնական ստուգումից և ատեստավորումից հետո կներդրվի ՀԱԷԿ 2-րդ էներգաբլոկում:</p>
--	--	--	--	---